

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΔΑΣΟΛΟΓΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΔ 99/2018 που αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των Μηχανικών (ΦΕΚ 187)

Το ΠΔ 99/ 05 ΝΟΕ 2018 (ΦΕΚ 187), είναι ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ και ΖΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΤΟΥ.

Διαφωνούμε όμως με την κατεύθυνση και το περιεχόμενο του σχεδίου ανακοίνωσης που προτείνει το προεδρείο του ΔΣ της ΠΕΔΔΥ γιατί στο όνομα της δήθεν προστασίας των επαγγελματικών δικαιωμάτων, οδηγεί σε αποπροσανατολισμό και αποκρύπτει σκόπιμα την αίτια που γεννά τέτοια φαινόμενα και αποφάσεις όπως το συγκεκριμένο ΠΔ. Έτσι **καταθέτουμε το κείμενο της τοποθέτησής μας αυτής, ως σχέδιο σε αντιπαράθεση με αυτό του προεδρείου του ΔΣ υπερψηφίζοντας τη δική μας τοποθέτηση - σχέδιο.**

Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

Το ΠΔ , είναι ενταγμένο στις διατάξεις της κοινοτικής οδηγίας 2005/36/ΕΚ (η οποία ενσωματώθηκε ήδη στην εθνική νομοθεσία με το ΠΔ 38/2010) και της οδηγίας 2006/123/ΕΚ, γνωστής και ως «Οδηγίας Μπολκενστάιν», που ενσωματώθηκε και αυτή στο εθνικό δίκαιο με το Ν. 3844/2010. Οι δυο αυτές θεσμικές παρεμβάσεις συνδέονται και με τα κείμενα των «μνημονίων» μεταξύ κυβερνήσεων - ΕΕ - ΔΝΤ, που περιλαμβάνουν ρητές δεσμεύσεις για την ταχεία προώθηση στη χώρα των κατευθύνσεων της πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς υπηρεσιών. Η εκδήλωση και η όξυνση της καπιταλιστικής κρίσης καθιστούσε πιο επιτακτικές τις ούτως ή άλλως αντικειμενικές (από τη σκοπιά της παραπέρα θωράκισης της κερδοφορίας τους) ανάγκες των μονοπωλιακών ομίλων να προωθήσουν μια σειρά από αναγκαίες για το κεφάλαιο αναδιαρθρώσεις, όπως η απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών, και αξιοποιείται ώστε η επιτάχυνση των ρυθμών της προώθησης αυτών των αναδιαρθρώσεων να συναντήσει τις λιγότερες δυνατές λαϊκές αντιδράσεις.

Η «αναρχία» στην παραγωγή που διέπει τον καπιταλισμό, αντανακλάται και στο ζήτημα της οριοθέτησης των διάφορων επιστημονικών και τεχνικών ειδικοτήτων, καθώς και των επαγγελματικών δικαιωμάτων τους.

Η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνικής επιδρά αντικειμενικά στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας. Διαμορφώνονται στρατηγικές ανάγκες επιστημονικού σχεδιασμού στην παραγωγή και στην οικονομία, ενδιάμεσες βαθμίδες εφαρμοσμένων επιστημονικών αρμοδιοτήτων, καθώς και αρμοδιότητες πιο τυποποιημένης τεχνικής εφαρμογής της υπάρχουσας επιστημονικής γνώσης.

Στο πλαίσιο των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής, αυτές οι νέες αντικειμενικές δυνατότητες αξιοποιούνται με γνώμονα τις σύγχρονες ανάγκες διευρυμένης αναπαραγωγής του κοινωνικού κεφαλαίου, μέσα από τις αναγκαίες προσαρμογές στην εκπαιδευτική πολιτική και στη νέα ρύθμιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Οι συγκεκριμένες προσαρμογές έχουν συνδυασμένη στόχευση στη διευκόλυνση της κίνησης του κεφαλαίου και της εργασίας (από χώρα σε χώρα, από κλάδο σε κλάδο), στη διευκόλυνση της συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου, στη διασφάλιση φθηνότερης εργατικής δύναμης.

Στη διάρθρωση της μεταλυκειακής εκπαίδευσης των τελευταίων δεκαετιών του ελληνικού καπιταλισμού κυριάρχησε η *τάση διαμόρφωσης πολλών «ταχυτήτων» σχολών με αναφορά στο ίδιο επιστημονικό και επαγγελματικό αντικείμενο*: π.χ. οι σχολές Γεωτεχνικών επιστημών κυρίως (Γεωπονικές, Δασολογικές), Πολυτεχνικές σχολές και οι σχολές ΤΕΙ, οι πανεπιστημιακές σχολές Οικονομικής Επιστήμης, οι λογιστικές κλπ. Μέσα από αυτόν τον πολυκατακερματισμό, το κεφάλαιο επιδιώκει να στελεχώσει τις διάφορες βαθμίδες της ιεραρχίας της καπιταλιστικής παραγωγής με ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Αυτή η τάση εμφανίστηκε κυρίως από τη δεκαετία του 1970 ως ανάγκη αντιστοίχισης της ειδίκευσης στο επίπεδο της τεχνολογίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρουσιάστηκαν πολλά προβλήματα, ακόμα και ανορθολογικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των καπιταλιστικών επιδιώξεων, όπως *εμφάνιση σχολών σε επιμέρους αντικείμενα, χωρίς καθορισμένα επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων, συχνά «προϊόντα» κερδοσκοπικών σχεδιασμών², ή/και κακής ποιότητας αντίγραφα σχολών από πανεπιστήμια χωρών με πιο ανεπτυγμένες καπιταλιστικές οικονομίες.*

Στο έδαφος αυτής της πραγματικότητας, όπως διαμορφώθηκε ιστορικά τις τελευταίες δεκαετίες, έρχεται να «πατήσει» σήμερα και όλο το τελευταίο διάστημα η πολιτική της ΕΕ για την απελευθέρωση της ευρωενωσιακής αγοράς.

Από την άποψη των σχέσεων παραγωγής, μπορούμε να πούμε ότι τα συγκεκριμένα επαγγέλματα -ιδιαίτερα τα λεγόμενα «κλειστά» επαγγέλματα- ασκούνταν για μια αρκετά μεγάλη ιστορική περίοδο υπό το καθεστώς του «ελευθέρου επαγγέλματος», *αντιστοιχούσαν σε ατομικούς εμπορευματοπαραγωγούς.*

Τα «ελευθέρια επαγγέλματα» είναι στο πλαίσιο του αναπτυγμένου καπιταλισμού ένας όλο και περισσότερο μη-αναγκαίος ιστορικός αναχρονισμός, που επιβιώνει από παλιότερες φάσεις ανάπτυξης του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής. Σε όλες λίγο-πολύ τις καπιταλιστικές οικονομίες αποτέλεσαν για μια ορισμένη ιστορική περίοδο έναν από τους πυλώνες ανάπτυξης του συστήματος, όμως ήδη από πολλές δεκαετίες στον αναπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο έχουν περιθωριοποιηθεί ως οικονομικό-κοινωνικό «μέγεθος», δίνοντας τη θέση τους στην ορμητική ανάπτυξη των όλο και μεγαλύτερου μεγέθους καπιταλιστικών επιχειρήσεων στους τομείς των υπηρεσιών. Ο ελληνικός καπιταλισμός ασφαλώς παρακολούθησε και παρακολουθεί αυτή τη γενική τάση με μια χρονική υστέρηση και με πιο «ομαλούς» ρυθμούς συγκέντρωσης της «πίτας» των υπηρεσιών σε λίγα μονοπωλιακά χέρια, ωστόσο δεν έχει ξεφύγει από αυτή - και δε θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά.

Η ολοένα επιταχυνόμενη διαδικασία συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης της παραγωγής και του κεφαλαίου *επιδρά αναπόφευκτα στην κοινωνική διαφοροποίηση* των μεσοστρωμάτων που αντιστοιχούν σε αυτά τα «ελευθέρια επαγγέλματα». Διαμορφώνονται όλο και περισσότερο οι αντικειμενικοί όροι ώστε η πλειοψηφία τους *να προσεγγίσει ή και να ενταχθεί* στην εργατική τάξη, την ίδια στιγμή που το ανώτερο στρώμα όλο και περισσότερο διαπλέκεται, προσεγγίζει και -σε ένα ποσοστό- ανήκει πλέον στην αστική τάξη. Η τάση αυτή, αλλού με ταχύτερους ρυθμούς, αλλού με μια ορισμένη χρονική υστέρηση (όπως στην Ελλάδα), είναι γενική και ασφαλώς σχετίζεται άμεσα με τις στρατηγικές επιδιώξεις του μονοπωλιακού κεφαλαίου στην ΕΕ για τη διαμόρφωση της ενιαίας αγοράς, επιδιώξεις που αποτελούν και τη βαθύτερη αιτία για πολιτικές επιλογές, όπως η Συνθήκη της Μπολόνια και η απελευθέρωση του τομέα των υπηρεσιών και των «κλειστών επαγγελμάτων».

Το σύνολο των παρεμβάσεων αυτών είναι οργανικά και αναπόσπαστα ενταγμένο στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, όπως παραπέρα αυτή εξειδικεύτηκε στις αποφάσεις-σταθμούς των συνόδων κορυφής της ΕΕ, αλλά και στις αποφάσεις και κατευθύνσεις της Κομισιόν και των Συμβουλίων Υπουργών. Το γεγονός ότι στο κείμενο του «μνημονίου» ΕΕ - ΔΝΤ - κυβέρνησης γίνεται ρητή αναφορά στη δέσμευση να προωθηθούν ταχύτατα οι διατάξεις πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς παροχής υπηρεσιών -παρά το γεγονός ότι δε σχετίζονται άμεσα τουλάχιστον με το πρόβλημα του δημοσιονομικού εκτροχιασμού- δείχνει ότι η επιλογή αυτή αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα του μονοπωλιακού κεφαλαίου και στη χώρα μας.

Η απελευθέρωση των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ και στο εσωτερικό των κρατών μελών, δρομολογείται θεσμικά μέσα από ένα ολόκληρο «οικοδόμημα» οδηγιών και κανονισμών που αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων και κλάδων της οικονομίας, όπως:

- Η οδηγία 2005/36/ΕΚ (ΠΔ 165/00, ΠΔ 385/02 κλπ.) για το σύστημα επαγγελματικών προσόντων και τη ρύθμιση της πρόσβασης και άσκησης νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (και συμπληρωματικές αυτής, όπως π.χ. η 1998/5/ΕΚ - ΠΔ 152/00 για την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος κλπ.)
- Η οδηγία 1996/71/ΕΚ για τη ρύθμιση των συνθηκών απασχόλησης εργαζομένων που αποσπώνται για να εργαστούν από ένα κράτος-μέλος σε άλλο (ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το ΠΔ 219/00)
- Η οδηγία 2006/48/ΕΚ για την ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (και όλο το σχετικό με αυτή συμπληρωματικό πλαίσιο, όπως έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με τον Ν. 3601/07)
- Η οδηγία 2004/18/ΕΚ για το συντονισμό σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΠΔ 60/07)
- Οι οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις συναφείς υπηρεσίες (Ν. 3431/06), όπως και η οδηγία 1989/552/ΕΟΚ για την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΠΔ 236/92).

Μπορεί βέβαια να αναφερθεί πλήθος άλλων οδηγιών, κανονισμών και διατάξεων.

Οι στόχοι της πολιτικής της ΕΕ, κινούνται σε δύο παράλληλες, αλληλοσυμπληρούμενες κατευθύνσεις:

- την παραπέρα μείωση της τιμής της εργατικής δύναμης στο εσωτερικό των κρατών-μελών της ΕΕ και
- την επιτάχυνση της διαδικασίας συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης της παραγωγής και του κεφαλαίου, μέσω του τομέα των υπηρεσιών.

Στα πλαίσια της πρώτης από τις παραπάνω κατευθύνσεις, αξιοποιώντας το διαφορετικό επίπεδο κατακτήσεων της εργατικής τάξης στα διάφορα κράτη-μέλη, το μονοπωλιακό κεφάλαιο στην ΕΕ διαμορφώνει τους θεσμικούς όρους, ώστε οι διατάξεις του εργατικού δικαίου μιας χώρας με αρνητικό συσχετισμό για την εργατική τάξη να βρίσκουν εφαρμογή σε επιχειρήσεις παροχής «υπηρεσιών» με έδρα μεν τη χώρα αυτή, που δραστηριοποιούνται όμως στα άλλα κράτη-μέλη, τινάζοντας έτσι στον αέρα τις συλλογικές συμβάσεις και κάθε απομεινάρι εργασιακού δικαιώματος.

Συγχρόνως, η όξυνση της καπιταλιστικής κρίσης και οι ανάγκες παραπέρα θωράκισης της κερδοφορίας των μονοπωλιακών ομίλων δημιουργούν την ανάγκη επιτάχυνσης της

αντικειμενικής διαδικασίας της συγκέντρωσης - συγκεντροποίησης της παραγωγής και του κεφαλαίου, παράλληλα με τον εκτοπισμό και την προλεταριοποίηση σε εκτεταμένο βαθμό τμημάτων των μεσαίων στρωμάτων, που παραδοσιακά διατηρούσαν αυξημένο βάρος συμμετοχής σε μια σειρά παραδοσιακών κλάδους υπηρεσιών (π.χ. μικρής και μεσαίας κλίμακας ιδιωτικά τεχνικά έργα, νομικές υπηρεσίες, ιατρικές υπηρεσίες κλπ.).

Ειδικότερα στον κλάδο των επιστημονικών-τεχνικών υπηρεσιών, οι παραπάνω επιδιώξεις περνούν μέσα από τη διαμόρφωση ενός φτηνού, ευέλικτου, μισοειδικευμένου επιστημονικού προλεταριάτου, ικανού να στελεχώσει με χαμηλό κόστος και απαιτήσεις τη μηχανή της μονοπωλιακής κερδοφορίας, στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, όλο και μεγαλύτερη σημασία αποκτά ο ασφυκτικός έλεγχος του κεφαλαίου πάνω στην εκπαιδευτική διαδικασία, η ένταση των ταξικών φραγμών στην ανώτατη εκπαίδευση. Όλο και περισσότερο τα παιδιά των λαϊκών οικογενειών θα συνωστιζονται στη μάζα των αυριανών εργατών, ενώ τα λιγότερα -σε σχέση με παλιότερες φάσεις εξέλιξης της καπιταλιστικής παραγωγής- αλλά με ανάγκη για υψηλότερο και επιτελικότερο επίπεδο ειδίκευσης και γνώσης στελέχη θα προέρχονται κυρίως από μεταπτυχιακούς κύκλους master και διδακτορικού, σχετικά «κλειστούς» και με αυστηρότερα ταξικά κριτήρια ιδεολογικοπολιτικής επιλογής.

Στην Ελλάδα οι προαναφερόμενες γενικές τάσεις στην ΕΕ διαμορφώνουν όρους για ταχύτερη προώθηση τους. Πιο συγκεκριμένα:

α) Το πραγματικό πολιτικό δίλημμα είναι: *«παραγωγή έργων και παροχή υπηρεσιών για τις λαϊκές ανάγκες ή για την ενίσχυση των μονοπωλιακών ομίλων»;* Προφανώς το πολιτικό αυτό δίλημμα κατ' επέκταση αφορά το σύνολο της οικονομικής ανάπτυξης, την προσδιορίζει ως ταξικό-πολιτικό και όχι ως τεχνοκρατικό-οργανωτικό πρόβλημα.

β) Στο δίλημμα αυτό έχει ήδη απαντήσει η ζωή. Έργα *αναγκαία για το λαό* (αντισεισμική θωράκιση, αντιπλημμυρική προστασία, αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της χώρας για άρδευση και ηλεκτροπαραγωγή κλπ.) *δεν αποτελούν προτεραιότητες,* ενώ *άλλα που ενδιαφέρουν το μονοπωλιακό κεφάλαιο* (π.χ. οδικοί άξονες, τουριστικά μεγαθήρια κλπ.) *προωθούνται* με αντιλαϊκούς όρους.

γ) Την καπιταλιστική ανάπτυξη *την έχει πληρώσει και την πληρώνει καθημερινά η εργατική τάξη και ο λαός,* με την πολιτική της μείωσης της τιμής της εργατικής δύναμης, την αποσύνθεση των εργασιακών σχέσεων και κατακτήσεων, τη μετάθεση στις πλάτες του λαού του κόστους της («πράσινης» και μη) «αναπτυξιακής προοπτικής», μέσω των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) και των συμβάσεων παραχώρησης, των «πράσινων τελών» για την ηλεκτροπαραγωγή, την εξοικονόμηση ενέργειας, τις μεταφορές, το νερό κλπ.

δ) Συγχρόνως το μονοπωλιακό κεφάλαιο, η ΕΕ και οι αστικές κυβερνήσεις, αλλά και το λοιπό πολιτικό και συνδικαλιστικό προσωπικό τους, προωθούν συνολικά την πολιτική των αναδιαρθρώσεων και της απελευθέρωσης στους τομείς των κατασκευών, των μεταφορών, της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών. Απαντούν με μια συνολική αναδιαμόρφωση του νομικού πλαισίου για τις μελέτες και τις αναθέσεις των έργων και την παροχή υπηρεσιών και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα που στοχεύει στην *επιτάχυνση της διαδικασίας συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης της παραγωγής και του κεφαλαίου στους κλάδους*

αυτούς, στον πλήρη και ασφυκτικό τους έλεγχο από τους μονοπωλιακούς ομίλους στη βιομηχανία, στο εμπόριο, στις τράπεζες.

Από τις παραπάνω εξελίξεις αναδεικνύεται ανάγλυφα ποιος είναι ο μεγάλος «εχθρός», ο βασικός κίνδυνος για τους αυτοαπασχολούμενους όλων των ειδικοτήτων: είναι ο καπιταλιστικός δρόμος ανάπτυξης. Όσο θα εξακολουθεί η χώρα να κινείται στο πλαίσιο αυτό, είναι σαφές ότι, ανεξάρτητα από μια σειρά επιμέρους «πάρε-δώσε» (π.χ. διευθετήσεις στο θέμα της εντοπιότητας, στις κατηγορίες των μελετών, στον τρόπο υπολογισμού των αμοιβών κλπ.), η προοπτική τους είναι προδιαγεγραμμένη. Επομένως, μια γραμμή «συνδικαλιστικής» διεκδίκησης με βάση αυτές τις επιμέρους δοσοληψίες, σαν κι αυτή των επιστημονικών συλλόγων των μηχανικών, των δικηγόρων κλπ., δεν υπηρετεί τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα των αυτοαπασχολούμενων και μικρών επαγγελματιών, που υποκριτικά ισχυρίζεται ότι θέλει να προασπίσει.

❖ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2005/36 ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΣ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Η Οδηγία 2005/36 αποτελεί την ολοκλήρωση, στο νομοθετικό επίπεδο, των παρεμβάσεων που ξεκίνησαν με τις οδηγίες 89/48/ΕΟΚ, 92/51/ΕΟΚ, 2001/19/ΕΚ, ως το δεσμευτικό θεσμικό πλαίσιο, στο οποίο πρέπει να προσαρμοστεί και το αντίστοιχο ελληνικό. Να πλαίσιο που προβλέπει και επιτάσσει:

- *Διάσπαση του ενιαίου εκπαιδευτικού κορμού κάθετα, σε κύκλους (το γνωστό 3+2+3 και οι όποιες παραλλαγές του), κατά το αγγλοσαξονικό σύστημα των Bachelor-Master-PhD και οριζόντια, σε ατομικές ροές σπουδών στο εσωτερικό του κάθε κύκλου, με το σύστημα των πιστωτικών μονάδων, των πολλαπλών συγγραμμάτων, των πολλαπλών μαθημάτων επιλογής, σεμιναρίων κλπ.*
- *Αποσύνδεση των επαγγελματικών δικαιωμάτων από τους τίτλους σπουδών και τη θέσπιση -ανεξάρτητων από τους ακαδημαϊκούς- «επαγγελματικών τίτλων» (πιστοποιήσεων επαγγελματικών προσόντων) μέσα από επαγγελματικές εξετάσεις, εμπειρία κλπ. ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στην άσκηση του επαγγέλματος.*

Στην πράξη, η εφαρμογή των κατευθύνσεων αυτών σημαίνει ότι οι σπουδές κατακερματίζονται σε ένα σκόρπιο άθροισμα επιμέρους γνώσεων και δεξιοτήτων που τις «μαζεύει» ο καθένας ατομικά, ο τίτλος σπουδών πλέον δεν αξίζει τίποτε περισσότερο από μια απλή βεβαίωση ατομικής συλλογής γνώσεων και δεξιοτήτων, προσαρμοσμένων στις άμεσες και συγκυριακές ανάγκες του κεφαλαίου, χωρίς καμιά αξία. Η υποβάθμιση αυτή του τίτλου σπουδών υπηρετεί την υποβάθμιση του εργασιακού μέλλοντος των αποφοίτων στον κλάδο των επιστημονικών-τεχνικών υπηρεσιών, ο οποίος υπήρξε «πρωτοπόρος» στην προώθηση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων ορισμένου χρόνου και έργου, της μισθωτής εργασίας με «μπλοκάκι» στα λογιστικά γραφεία, τις μελετητικές εταιρίες και στις βιομηχανίες - με άλλοθι την ανάγκη απόκτησης εμπειρίας.

Όλη η ουσία είναι ότι οι απόφοιτοι αυτής της υποβαθμισμένης μεταδευτεροβάθμιας «σούπας», αφού πρώτα «ασκηθούν» πρακτικά στην υπερεκμετάλλευση της «μαθητείας» θα καλούνται -ανεξάρτητα της προέλευσης των γνώσεών τους- να δίνουν τις ίδιες «επαγγελματικές» εξετάσεις για την εξασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης στην άσκηση του «νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος». Αλλά και η πρόσβαση αυτή δεν είναι

«εφάπαξ», αλλά «κλιμακώνεται» σε επάλληλες βαθμίδες, μεταξύ των οποίων θα μεσολαβούν αντίστοιχες εξεταστικές ή άλλες δοκιμασίες.⁸

Οι προσπάθειες εφαρμογής της πολιτικής αυτής στη χώρα μας δεν είναι καινούργιες ούτε περιορίζονται στα ΠΔ Και τους νομούς για τα ΤΕΙ, τα νέα ΑΕΙ κλπ. Αντίθετα, περιλαμβάνουν μια σειρά παρεμβάσεις, όπως η λειτουργία των δήθεν «δια τμηματικών», μεταπτυχιακών προγραμμάτων «ειδίκευσης» στα Πολυτεχνεία και τις Γεωπονικές Σχολές, τα ΠΔ 165/2000 και 385/2002, το Συμβούλιο Απονομής Επαγγελματικών Ισοτιμιών (ΣΑΕΙ) κλπ., αλλά και τη συνειδητή συνδούλιση του συντεχνιακού καυγά ανάμεσα στα ΑΕΙ – ΤΕΙ - , στις διάφορες επιστημονικές ειδικότητες και γενικότερα μέσα από το αυθαίρετο, αντιεπιστημονικό πλαίσιο που διέπει τα υφιστάμενα επαγγελματικά δικαιώματα.

➤ **Από την ακαδημαϊκή στην επαγγελματική ισοτιμία**

Βασική έννοια-«εργαλείο» για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας είναι αυτή της «ισοτιμίας επαγγελματικών προσόντων» ή απλά «επαγγελματικής ισοτιμίας». Η έννοια του «επαγγελματικού προσόντος» περιλαμβάνει όχι μόνο τους τίτλους σπουδών που απέκτησε ο εργαζόμενος, αλλά περιλαμβάνει τίτλους κατάρτισης (σεμινάρια), εργασιακή εμπειρία κλπ. Σύμφωνα με τη σύσταση C-111 της ΕΕ για το «πλαίσιο αντιστοίχισης των επιπέδων επαγγελματικών προσόντων»⁹, κάποιος που έχει αποκτήσει έναν αριθμό τίτλων σεμιναρίων, σε συνδυασμό με εργασιακή πείρα μιας ορισμένης χρονικής διάρκειας, μπορεί να αποκτήσει επαγγελματική ισοτιμία με κάποιον που έχει τελειώσει μια σχολή ΑΕΙ ή ΤΕΙ κλπ. και να έχει τις ίδιες δυνατότητες άσκησης του επαγγέλματος (επίπεδα 5, 6 και 7 του πλαισίου επαγγελματικών προσόντων).

Η Οδηγία 2005/36 έχει ήδη διαμορφώσει το συνολικό πλαίσιο που ωθεί ήδη και στη χώρα μας προς την πλήρη διάσπαση των πτυχίων σε κύκλους, *εξομοιώνοντας τα πτυχία των ΤΕΙ με τα αγγλοσαξονικά Bachelor και τα διπλώματα των Πολυτεχνείων και των Γεωπονικών Σχολών (5ετούς φοίτησης) με master, καθώς και αναγνωρίζοντας τα «διπλώματα» των ΚΕΣ ως ισότιμους ακαδημαϊκούς τίτλους με αυτούς που χορηγούν τα ελληνικά ΑΕΙ.* Η διαφορά των τριών αυτών βαθμίδων περιορίζεται ως προς τη δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Ωστόσο, ακόμα κι αυτό τίθεται πλέον υπό αμφισβήτηση. Στο νόμο για τα μεταπτυχιακά, η διατύπωση του άρθρου 9 περί της κτήσης μεταπτυχιακού τίτλου ως γενικής προϋπόθεσης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, θέτει ευθέως και στα Πολυτεχνεία και τις Γεωπονικές Σχολές το δίλημμα: νομιμοποίηση των δύο κύκλων, άμεσα (με διαχωρισμό στο πρόγραμμα σπουδών) ή/και έμμεσα (μέσω της εξομοίωσης με master) ή ακαδημαϊκή εξίσωση με τα ΤΕΙ και τα ΚΕΣ. Η επιτυχής παρακολούθηση από τους αποφοίτους των τελευταίων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων ειδίκευσης θα τους εξομοιώνει πλήρως με διπλωματούχους 5ετούς φοίτησης, μηχανικούς και γεωπόνους.

Με βάση αυτά, τα Υπουργεία Παιδείας και τα διάφορα επιστημονικά συμβούλια προωθούν τα πλαίσια επαγγελματικών δικαιωμάτων, μέσω της έκδοσης των αντίστοιχων ΠΔ για αποφοίτους ΑΕΙ και ΤΕΙ. Οι βασικές αρχές αυτού του «νέου» συστήματος είναι:

- «Οι απόφοιτοι οποιουδήποτε εκπαιδευτικού ιδρύματος *δεν καθίστανται έτοιμοι, αλλά ικανοί* για άσκηση επαγγέλματος».
- «Αμέσως μετά την αποφοίτηση θα χορηγούνται με την κατάλληλη πιστοποίηση δυνατότητες *περιορισμένων* επαγγελματικών δικαιωμάτων. Πλήρης πρόσβαση στα

επαγγελματικά δικαιώματα μπορεί να δίνεται μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος ώστε να υπάρχει η δυνατότητα αξιολόγησης της εμπειρίας, των επιπρόσθετων σπουδών κλπ.».

- «Θα πρέπει να υπάρχει ένας *φορέας πιστοποίησης* τόσο των σπουδών (ακαδημαϊκών προσόντων) όσο και των επαγγελματικών προσόντων για όλους τους Μηχανικούς (ΑΕΙ και ΤΕΙ πχ το ΤΕΕ, *αντίστοιχα για τους Γεωτεχνικούς πχ το ΓΕΩΤΕΕ, και τις προϋποθέσεις* πλήρους εξομοίωσης των μεν ως προς τους δε. Η συζήτηση αυτή, βέβαια συνδέεται και με τις εξελίξεις σχετικά με τον οποίο «νέο ρόλο» για τις επαγγελματικές ενώσεις.

➤ Τα Επιμελητήρια

Σημαντικό ρόλο στην απρόσκοπτη υλοποίηση αυτών των κατευθύνσεων είναι η εμπλοκή των επαγγελματικών ενώσεων στην εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 2005/36, που γίνεται λόγος για την «αρμόδια αρχή», στην οποία πρέπει να ανατεθεί η ευθύνη της πιστοποίησης του εκάστοτε επαγγέλματος. Στη χώρα μας, ένα μέρος αυτής της ευθύνης ανατίθεται απευθείας στην αντίστοιχη επαγγελματική ένωση, το ΤΕΕ και το ΓΕΩΤΕΕ.

Πρόκειται για *κινήσεις μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού* που στόχο έχουν να ενσωματώσουν ανώδυνα τις αντιδράσεις και τη δυσαρέσκεια από τις επιπτώσεις της εφαρμογής της οδηγίας. Είναι κινήσεις δεμένες με τη γενικότερη *τακτική του «διαίρει και βασιλεύει»*, της καλλιέργειας ενός κλίματος όξυνσης των συντεχνιακών αντιπαραθέσεων ανάμεσα σε ΑΕΙ-ΤΕΙ, μεταξύ διαφόρων ειδικοτήτων των ΑΕΙ, μεταξύ ΑΕΙ και κολεγίων κλπ., με στόχο -σε επόμενη φάση- να προκύψει η «ανάγκη» της πλήρους θεσμοθέτησης της απελευθέρωσης (η αγορά με τους φορείς της να καθορίζει απευθείας ποιος και τι μπορεί να κάνει), ως «απάντηση» δήθεν στις συντεχνιακές κόντρες και ως «ξεκαθάρισμα του τοπίου» στα επαγγελματικά δικαιώματα. Από αυτή την άποψη, είναι πολύ χαρακτηριστικό το παράδειγμα της «κόντρας» του ΤΕΕ με την ΕΕΤΕΜ (Ένωση τεχνολόγων μηχανικών - ΤΕΙ).

Οι ηγεσίες των δύο αυτών φορέων, πάρα τις όποιες διαφωνίες επί της ουσίας και οι δύο *αποδέχονται* τον πυρήνα της λογικής της Μπολόνια, *την αποσύνδεση πτυχίου-επαγγέλματος, την «πιστοποίηση» και τις επαγγελματικές εξετάσεις* και ερίζουν για το ποιος θα αναλάβει τη διεξαγωγή των εξετάσεων αυτών που αποτελούν το «όχημα» για την αποσύνδεση πτυχίου – επαγγέλματος όπως άλλωστε και οι πιστωτικές μονάδες που ήδη εφαρμόζονται στην ΕΕ κλπ.

Επισημαίνουμε ότι για το πλαίσιο των ενεργειακών επιθεωρήσεων, καθιερώνεται *υποχρεωτικός κύκλος εκπαίδευσης* που θα διενεργείται από το ΤΕΕ για τους υποψήφιους ενεργειακούς επιθεωρητές και επιπλέον *υποχρεωτικές επαγγελματικές εξετάσεις* -πάλι από το ΤΕΕ- για την απόκτηση του τίτλου. Φυσικά, τόσο η εκπαίδευση όσο και οι εξετάσεις συνοδεύονται από τσουχτερά δίδακτρα-εξέταστρα, αλλά αποτελεί την πιο χαρακτηριστική διαδικασία που «από την πόρτα» πλέον νομιμοποιεί τη λογική των επαγγελματικών εξετάσεων.

Το ίδιο άλλωστε και η «εναλλακτική λύση» της μετατροπή των ΤΕΙ σε Πολυτεχνεία – ΑΕΙ ή το κλείσιμό τους και η διαδικασία «αναγνώρισης των πτυχίων των Γεωτεχνικών και Μηχανικών ως Master», επί της ουσίας νομιμοποιεί από τη «μπαλκονόπορτα» τη διάκριση σε κύκλους.

Είναι φανερό ότι τέτοιες ενέργειες αποσκοπούν στο να διαμορφωθεί ήδη από σήμερα το κλίμα «ζύμωσης» και τελικά αποδοχής της κατεύθυνσης της ΕΕ.

Συμπερασματικά τα βασικά σημεία που προσδιορίζουν την αντιπαράθεσή μας απέναντι στη σημερινή κατάσταση, αναφορικά με το θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων:

α) *Τα επαγγελματικά δικαιώματα αποσυνδέονται από τους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών, επιχειρείται να προκύπτουν ως ετερόκλητο άθροισμα σκόρπιων γνώσεων και επαγγελματικής πείρας και να προϋποθέτουν μια διαδικασία διαρκούς εξεταστικού κέντρου, με όχημα τα επαγγελματικά επιμελητήρια και ενώσεις.*

β) *Η κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων δεν αποτελεί απάντηση στο πρόβλημα της ανεργίας ούτε βεβαίως μπορούν να ανακόψουν την αύξηση στο βαθμό συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης στους κλάδους των κατασκευών, των τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας κλπ. Το «δικαίωμα στην υπογραφή», δεν "ανοίγει τις πόρτες" των εργοστασίων που κλείνουν, των δασών που δεν διαχειρίζονται, της αγροτικής παράγωγης που μειώνεται και ξεκληρίζονται οι μικρομεσαίοι αγρότες, δε θα σώσει τον αυτοαπασχολούμενο από την πίεση των μονοπωλιακών ομίλων.*

γ) *Τα επαγγελματικά δικαιώματα πρέπει να εξετάζονται συνδεδεμένα και με τις εργασιακές σχέσεις.*

δ) *Τα επαγγελματικά δικαιώματα αξιοποιούνται ως εργαλείο μετακύλισης της κρατικής ευθύνης στην ιδιωτική εταιρία ή στον αυτοαπασχολούμενο και παραπέρα υποβάθμισης των κρατικών υπηρεσιών ελέγχου και αδειοδότησης των έργων και των εγκαταστάσεων, συγκάλυψης της συνειδητής απουσίας προδιαγραφών και προτύπων σχετικά με την ποιότητα των έργων. Στην πράξη, το «δικαίωμα στην υπογραφή» σημαίνει απλώς το «δικαίωμα» στην ποινικοποίηση του επαγγέλματος, στη μετακύλιση της ευθύνης στον εργαζόμενο επαγγελματία, στην αποσιώπηση των εργοδοτικών και κρατικών ευθυνών στη σύνταξη προδιαγραφών, στους ελέγχους, στη διαδικασία αδειοδότησης κλπ.*

Σπουδές και πρόσβαση στο επάγγελμα

Είναι φανερό ότι μόνο η συνολική αμφισβήτηση της πολιτικής της ΕΕ και η επιθετική διεκδίκηση του πλαισίου μιας αληθινά Ενιαίας Ανώτατης Εκπαίδευσης στο πλαίσιο της κεντρικά σχεδιασμένης παραγωγής και οικονομίας, με κριτήριο την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών, μπορεί να αποτελέσει στόχο προοπτικής για το κίνημα, σε ΑΕΙ, ΤΕΙ, και στους πτυχιούχους - διπλωματούχους, με βασικούς άξονες:

- *Αντίσταση, απειθαρχία, ανυπακοή στις επιταγές της ΕΕ.* Καμιά εφαρμογή των Οδηγιών 36/2005 και 123/2006, κατάργηση όλων των νόμων και ΠΔ που ενσωματώνουν τις κοινοτικές οδηγίες στην εθνική νομοθεσία. Κατάργηση του νόμου-πλαισίου για τα ΑΕΙ-ΤΕΙ και των νόμων για την αξιολόγηση, τη δια βίου εκπαίδευση, κλπ. Να καταργηθεί ο νόμος για τα μεταπτυχιακά.

- *Ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση, με ένα και μοναδικό ακαδημαϊκό τίτλο ανά πραγματικό επιστημονικό αντικείμενο.* Μεταπτυχιακές σπουδές που οδηγούν απευθείας σε διδακτορικό. Αναδιαμόρφωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην κατεύθυνση της ίδρυσης δημόσιων, μεταλυκειακών επαγγελματικών σχολών για την κάλυψη των αναγκών της παραγωγής σε ενδιάμεσα στελέχη, με ταυτόχρονη κατάργηση των ΙΕΚ, ΚΕΚ κλπ.

• *Ο τίτλος σπουδών, μοναδική προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος.* Κατάργηση οποιασδήποτε μορφής εξετάσεων για την απόκτηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, καθώς και κάθε άλλης μορφής πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων.

Με βάση τις παραπάνω γενικές αρχές διατυπώνουμε στόχους πάλης, τους οποίους καταθέτουμε στο κίνημα για διεκδίκηση, δεμένους με τους βασικούς στρατηγικούς άξονες της πρότασής μας όπως η ενσωμάτωση στο βασικό μισθό στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα των επιδομάτων μεταπτυχιακών σπουδών που προβλέπονται από τις ΣΣΕ.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η αντιπαράθεση μας με την πολιτική των κυβερνήσεων και της ΕΕ και την προώθηση των σχετικών κοινοτικών οδηγιών, δεν εστιάζει ΜΟΝΟ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ στην κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων **τα οποία επανακαθορίζουν κάθε φορά σύμφωνα με τις ανάγκες των επιχειρηματικών ομίλων,** αλλά στις συνέπειες της προωθούμενης ευρωενωσιακής πολιτικής σε βάρος του συνόλου των λαϊκών αναγκών, καθώς και σε βάρος των μισθωτών και των αυτοαπασχολούμενων σε κάθε σχετικό τομέα. Τελικά στο σύνολο των λαϊκών αναγκών (π.χ. προστασία της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος κλπ.) και όχι μόνο στην οικονομική επιβάρυνση της λαϊκής οικογένειας.

Είμαστε υπέρ της ύπαρξης ενιαίων κανόνων και αρχών για τη ρύθμιση των διακλαδικών επαγγελματικών δικαιωμάτων, βεβαίως στα πλαίσια της τήρησης των γενικότερων αρχών που προαναφέρθηκαν. Κανόνες οι οποίοι θα διασφαλίζουν:

α) Το σεβασμό στη διεπιστημονικότητα που απαιτεί η προσέγγιση των σημερινών προβλημάτων της παραγωγής των μελετών και των έργων.

β) Τη διασφάλιση της σύνδεσης της επαγγελματικής δραστηριότητας του κάθε κλάδου με το επιστημονικό της υπόβαθρο. Όχι στην αποσύνδεση των επαγγελματικών δικαιωμάτων από τους ακαδημαϊκούς τίτλους.

Στο πλαίσιο αυτό, η ενωμένη πάλη μας πρέπει να χαρακτηρίζεται από το κριτήριο της ταξικής και όχι της επαγγελματικής θέσης. Από το γεγονός ότι τα κοινά μακροπρόθεσμα συμφέροντα των αυτοαπασχολούμενων και των μισθωτών, αναδεικνύουν την αναγκαιότητα ριζικά διαφορετικοί δρόμοι ανάπτυξης σε μια οικονομία και κοινωνία που κουμάντο θα κάνουμε εμείς που παράγουμε τον πλούτο.

Άλλωστε από την «απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων» και την κυριαρχία των μονοπωλιακών ομίλων σ' αυτές τις δραστηριότητες δε θα ωφεληθούν μακροπρόθεσμα τα λαϊκά στρώματα ούτε η πλειοψηφία του επιστημονικοί και τεχνολογικοί δυναμικού της χώρας.

Αντώνης Ραλλατος

Μέλος του ΔΣ της ΠΕΔΔΥ

Εκπρόσωπος της Δημοσιοϋπαλληλικής Ενότητας Δασολόγων

08 Νοέβρη 2018